

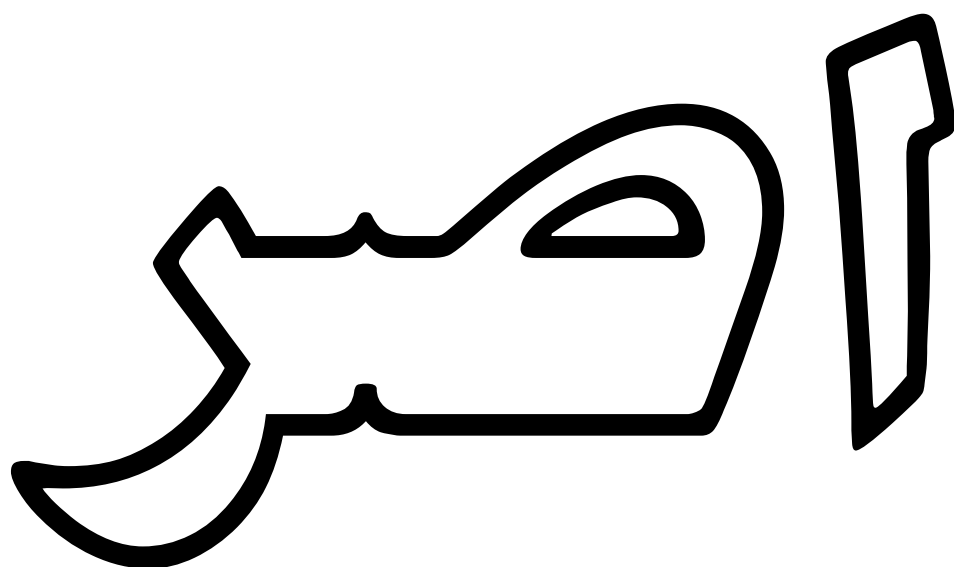

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۷

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۷، «اصر» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «اصر» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «اصر» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

۵۷	شماره
اصر	ریشه
۳	تعداد تکرار
۳	تعداد مشتقات
۵۴	تعداد ریشه مرتبط

فهرست مشتقات

۱. اِضْرًا (۱)   ۲. اِضْرَهُمْ (۱)   ۳. اِضْرِي (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتی (۱)	۱۲. جیء (۱)	۲۳. صدق (۱)	۳۴. قول (۳)	۴۵. نفس (۱)
۲. اخذ (۲)	۱۳. حرم (۱)	۲۴. طوق (۱)	۳۵. قوم (۱)	۴۶. نکر (۱)
۳. الله (۲)	۱۴. حکم (۱)	۲۵. طیب (۱)	۳۶. کتب (۲)	۴۷. نهی (۱)
۴. اله (۲)	۱۵. حلال (۱)	۲۶. عرف (۱)	۳۷. کسب (۲)	۴۸. نور (۱)
۵. امر (۱)	۱۶. حمل (۳)	۲۷. عزر (۱)	۳۸. کفر (۱)	۴۹. وثق (۱)
۶. امم (۱)	۱۷. خبث (۱)	۲۸. عفو (۱)	۳۹. کلف (۱)	۵۰. وجد (۱)
۷. امن (۲)	۱۸. خطء (۱)	۲۹. غفر (۱)	۴۰. کون (۱)	۵۱. وسع (۱)
۸. انجیل (۱)	۱۹. ربب (۳)	۳۰. غلل (۱)	۴۱. نبو (۲)	۵۲. وضع (۱)
۹. اول (۱)	۲۰. رحم (۱)	۳۱. فلح (۱)	۴۲. نزل (۱)	۵۳. وله (۲)
۱۰. تبع (۲)	۲۱. رسل (۲)	۳۲. قبل (۱)	۴۳. نسی (۱)	۵۴. ولی (۱)
۱۱. توراة (۱)	۲۲. شهد (۲)	۳۳. قرر (۲)	۴۴. نصر (۳)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۸۶} لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَغَلِيظَ مَا كَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا **إِضْرًا** كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ
۲. {آل عمران - ۸۱} وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ آمَنُوا لَمَّا آتَيْنَهُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ **إِضْرِي** قَالُوا أَأَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ
۳. {الأعراف - ۱۵} الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ يُجِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ **إِضْرَهُمْ** وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ